

GENTSE FEESTEN

Wat is er luid en intiem, oud en nieuw, een uitbundig feest voor iedereen? De Gentse Feesten, een jaarlijks festijn dat tien dagen duurt. Reserveren is niet nodig, betalen evenmin... je loopt er gewoon in en gaat mee op in het feestgedruis!

Wanneer de zomerse binnenstad één groot feestterrein wordt, neemt de feestenburgemeester, de schepen bevoegd voor de Gentse Feesten, de rol van burgervader over. Hij krijgt de sleutels van de stad in handen en prominent aanwezig trapt hij de Feesten af en leidt hij de Gentenaars door de 10-daagse. Op straatstenen, podia en boten, in tenten en zalen geven muzikanten, straatkunstenaars, dansers, acteurs en andere creatievelingen vervolgens het beste van zichzelf. Zelfs het ochtendlijke kuiswerk is ondertussen een indrukwekkende attractie. Het aanbod is zo gevarieerd dat iedereen kan participeren.

Dat alles is maar mogelijk dankzij de al even grote variatie aan, vaak lokale, organisatoren. Er zijn de 13 grote activiteitenpleinen met o.m. hun talloze optredens, en de 3 aparte festivals: het Puppetsbuskersfestival, MiramirO en Jeugdcircusfestival. Daarnaast zijn er jaarlijks gemiddeld een 70-tal projectorganisatoren met kleinere culturele initiatieven. Zij worden aangevuld met nog eens 400 kleine initiatiefnemers, 120 straatmuzikanten, de foor, de opengestelde monumenten en andere aanvullende initiatieven van de stadsdiensten. De goede samenwerking met en organisatie door de Stad zorgt ervoor dat alles op rolletjes loopt en de Feesten voor de meer dan 1 miljoen bezoekers ook echt een feest zijn.

En de rebelse Gentenaren, die zien al sinds 1843 dat het goed is. De Feestenmagneet trekt hen zonder onderscheid aan en doet dat ondertussen ook tot v r buiten de stadsgrenzen. Bezoekers krijgen de kans om de Feesten mee te maken. Ze worden zelf artiest, worden deel van het decor en de beleving van de Feesten en geven zo eigenhandig dit culturele volksfeest mee vorm.

Dat was bij de start wel anders: de 19de-eeuwse burgerij wilde de talloze lokale kermissen en feesten bundelen tot één Gemeentefeest om het werkverzuim in te perken. Volkse elementen verrijkten geleidelijk het gevarieerde maar eerder burgerlijke aanbod en de 'Gentse Feesten' werden een groot succes tot aan de wereldoorlogen. Nadien konden ze de draad nooit in dezelfde mate terug oppikken. Tot Walter De Buck en zijn vereniging Trefpunt vanuit het Sint-Jacobsplein de Feesten nieuw leven inbliezen. Vernieuwend, verfrissend en aansluitend bij zijn tijd. Dat bleek de leidraad die de Feesten de volgende decennia deden transformeren en groeien tot het succesverhaal dat ze nu zijn.

We eren vandaag de bestaande en gegroeide tradities met een scala aan diverse activiteiten zoals o.a. het Bal 1900, Gentse muziek, het straattheater, circus, de rondgang van de Stroppendragers waarbij het historische verhaal van de Gentenaars en Karel V verteld wordt en 50 Gentenaars met een strop en blootsvoets door de straten trekken, het poppenspel met Pierke Pierlala als één van de blikvangers, of de pittige stadsdebatten die varen onder het motto 'zonder dwarsliggers kunnen de treinen niet rijden'.... Maar we creëren en koesteren er ook elk jaar nieuwe. De Gentse Feesten blijken het uitgelezen platform voor vernieuwing en experiment, op en naast de podia. Zo drink je uit herbruikbare bекers, kan je knotsgekke wereldrecords helpen breken en maak je in de toekomst misschien wel deel uit van een innovatief urban festival.

We zijn benieuwd naar uw motivatie voor deze aanvraag. Waarom dient u in?

De erkenning als Vlaams immaterieel erfgoed zal een extra stimulans betekenen voor de al sterke samenwerking tussen Stad en betrokken erfgoedgemeenschap bij het duurzaam borgen van de Gentse Feesten. Het zou tevens een schouderklopje en blijk van waardering zijn voor iedereen die zich al jaren met hart en ziel inzet voor dit cultureel volksfeest. De Gentse Feesten zitten in het DNA van de Gentenaars, velen groeien ermee op en hebben de goesting en intentie om hun Feesten een sterke toekomst te geven.

Beschrijf de geschiedenis van het erfgoed. En hoe is het doorheen de tijd geëvolueerd (max. 4000 tekens)

In 1843 organiseert het Gentse stadsbestuur voor het eerst eene jaerlyksche Gemeente Feest. De burgerij wil hiermee de luister van de stad versterken, maar probeert tegelijk ook het werkverlet door de talrijke kleine wijkfeesten en kermissen in te dammen. Meteen is het aanbod, dat vooral burgerlijk en een beetje volks is, al zeer gevarieerd: (paarden)sport, theater, historische optochten, bals, kermissen, volksspelen, ...

Het onmiddellijke succes verzekert de jarenlange opvolging, en het volkse luik wint daarbij geleidelijk meer terrein. Want de lokale kermissen sloten graag aan bij wat met de jaren 'Gentse Feesten' begon te heten.

Wereldoorlog I doorbreekt de continuïteit, en in het interbellum staan de Feesten op een laag pitje. De euforie na de bevrijding zorgt voor een nieuwe start. Maar al snel in de jaren '50 en '60 raken de feesten opnieuw in het slop, met een verouderd aanbod en tanende publieksbelangstelling. Behalve wat betreft het volkstheater: Romain Deconick en gezelschap blijven een volle Minardschouwburg trekken tot zelfs in de jaren '80.

Verbetering kondigt zich aan wanneer Walter De Buck in 1961 de vzw Trefpunt opricht en tijdens de feestenweek met straatmuzikanten rondtrekt. Deze hippies worden tegen het woelige eind van de jaren '60 echter gewantrouwd in de stad. Daarom vraagt en krijgt De Buck voor de Feesten van 1970 een

vaste stek aan Sint-Jacobs. Met hun gevarieerd, volks, open, creatief en verrissend aanbod van volksmuziek, jazz, mime, dans enz., start de echte revival van de Feesten.

Want het grote succes daarvan – het Sint-Jacobs-publiek vertienvoudigde in 1971 - steekt andere organisatoren zoals dekenijen aan, die op hun beurt aan het aanbod sleutelen. De Dekenij Korenmarkt initieert in 1969 wat al gauw de nieuwe afsluiter 'de dag van de lege portemonnees' zou worden (tot 2014). Via de nieuwe openingsstoet (1974-2014) en rondgang Stroppendragers (1973-) sluiten de Feesten tegelijk ook aan bij de vroegere stoeten- en corsotraditie.

En de Stad gelooft in het potentieel en trekt vanaf 1977 de organisatie naar zich toe. Hierdoor verruimt het aanbod geleidelijk met meer cultuur via o.m. stadswandelingen, tentoonstellingen, en ook kleinere organisatoren krijgen kansen. De Stad organiseert van 1980 tot 1990 nog zelf de activiteiten op het Sint-Baafsplein, maar geeft dan de fakkel over aan de dekenij en later aan vzw Onder De Draak.

Vanaf eind jaren '80 breekt een periode van verdieping en professionalisering aan, mede onder impuls van Trefpunt. De Stad versterkt dit via haar nieuwe subsidiebeleid van de jaren '90. Trefpunt zelf breidt ook uit met o.a. de Spiegeltent en hun 'dwarsliggende' stadsdebatten (1989-). In hetzelfde jaar ontstaat het Puppetsbuskersfestival, gegroeid uit het (poppen)Theater Taptoe van Freek Neiryck en Luk De Bruyker. In 1990 vindt het eerste Europees Straattheaterfestival plaats, vanaf 2008 onder de naam MiramirO. In 1995 start het technofestival Ten Days Off in de Vooruit, vanaf 2014 door 'Klankfest' opgevolgd. De Feesten zijn ondertussen een echt cultureel volksfeest geworden.

In 2002 worden de Feesten maar liefst 3 muziekfestivals rijker. Polé Polé (latin en wereldmuziek), Boomtown (hedendaagse rock en pop) en Blue Note Festival, later Gent Jazz Festival, zijn namen die ondertussen vaste waarden zijn.

En ook kleinere initiatieven zoals die van Cirq met zijn knotsgekke acts (2004-), de Place Musette (Franse chansons, 2007-) en het Luisterplein (tijdelijk 'cultureel centrum in openlucht', 2010-) blijven de Feesten verrijken. Gentse activiteiten en kinder- en gezinsprogramma's krijgen ook volop aanmoediging.

De veelzijdigheid die bij de start in 1843 in de kiem al aanwezig was, groeide zo uit tot een uiterst diverse activiteitenwaaier die een even divers publiek kan bedienen. Het is duidelijk dat al die vernieuwingen lonen. Want de Gentse Feesten groeien hierdoor spectaculair tot ze 1,5 miljoen bezoekers trekken, een prachtige aanmoediging om het succes in de toekomst verder uit te bouwen.

Is er een actie waar u trots op bent en die inspirerend kan zijn voor anderen?

De Gentse Feesten bestaan dankzij het organisch gegroeide, sterke en diverse netwerk van grote en kleine (Gentse) spelers die er stuk voor stuk, vanuit hun specifieke invalshoek, toe bijdragen dat het karakter van de Feesten zo veelzijdig en levendig blijft. Die brede samenwerking en de diversiteit die daarmee samenhangt, maken dat de Feesten er voor iedereen zijn.

De liefde van de organisatoren en makers voor 'hun' Feesten maakt dat het engagement bij velen dieper gaat dan wat je misschien zou verwachten. Velen zijn dan ook ontstaan of groot geworden dankzij de Gentse Feesten. Dat vertaalt zich in een bijzondere aandacht voor borging. Talrijke organisatoren en particulieren dragen niet alleen al jarenlang zorg voor hun archief. Zij hebben er ook al diverse tentoonstellingen over georganiseerd en publicaties aan gewijd. Hieruit groeide tijdens het traject dan ook de uitdrukkelijke wens om op die borging in de toekomst nog sterker in te zetten, en dit opnieuw via onderlinge en uit te breiden samenwerking.

